

СЕКЦІЯ: «ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННА СПРАВА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ БІЗНЕСУ»

УДК 65.011.01

ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ СТАЛИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА

Антикало Кароліна Віталіївна,

здобувача вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент»

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв, Україна

***Анотація:** У даній роботі розглянуто основні аспекти управління сталим розвитком підприємства, зокрема розглянуто поняття «сталий розвиток підприємства». Визначено, що управління сталим розвитком повинно базуватися на основних принципах: економічна, соціальна та екологічна складова.*

***Ключові слова:** Сталий розвиток, управління, підприємство, принципи, соціальна відповідальність, рециклінг.*

Сучасна економічна система змінюється швидко і постійно, що вимагає від суб'єктів господарювання постійного пошуку нових можливостей для вдосконалення своєї діяльності з метою збільшення її ефективності. Це включає покращення конкурентоспроможності та забезпечення життєздатності. Глобалізація економіки та науково-технічний прогрес роблять конкуренцію між підприємствами ще більшою.

Сучасні виклики змушують господарюючі суб'єкти шукати нові методи управління та організації діяльності, які допоможуть зміцнити їх конкурентні позиції та максимізувати фінансові результати відповідно до ринкових вимог та господарського потенціалу. В таких умовах для підприємств важливо забезпечити сталий розвиток, який також приносить користь суспільству через підвищення економічної ефективності, соціальний розвиток та збереження екосистем.

Сталий розвиток підприємства – це стратегічний напрям, що передбачає його комплексний розвиток в економічній, соціальній та екологічній сферах. Саме через загострення екологічних, економічних та соціальних проблем, підприємства потребують змін саме у підході до управління, який включає принципи сталого розвитку. Якщо розглядати державу як систему, що складається з взаємопов'язаних елементів, то можна зробити висновок, що загальна оцінка її сталого розвитку визначається сукупністю оцінок сталого зростання окремих її складових, основною з яких є суб'єкти господарювання. Це підкреслює важливість впровадження управління підприємством на засадах сталого розвитку, що полягає в розробці стратегій економічного піднесення з одночасним досягненням належних соціальних та екологічних стандартів і сприятливим впливом на зовнішнє середовище. Підприємство повинно

розробляти стратегію розвитку таким чином, щоб його подальша діяльність сприяла збереженню рівноваги між досягненням корпоративних цілей, підтримкою та зміцненням взаємин з суспільством, інститутами, нормами та цінностями, а також забезпеченням відновлення природних екосистем на відповідній території.

Деякі науковці під сталим розвитком підприємства розуміють його здатність провадити економічну діяльність у кожен окремий момент часу під дією впливів зовнішнього середовища, які порушують нормальне функціонування підприємства [1].

Дане визначення відображає скоріше стабільний розвиток підприємства, а не сталий, оскільки сталий розвиток передбачає балансоване зростання його економічних, екологічних та соціальних показників, сприяючи загальному суспільному прогресу. У той час як під стабільним розвитком розуміється здатність підприємства до цілеспрямованих переходів із одного стану в інший на основі удосконалення будь-якого з аспектів його діяльності. Виходячи з вищевикладеного можна стверджувати, що управління сталим розвитком підприємства – це безперервний процес розробки, прийняття та реалізації управлінських рішень на основі балансового підходу, який спрямований на забезпечення комплексного зростання взаємопов'язаних економічних, соціальних та екологічних параметрів розвитку та відповідних впливів на його оточення [2].

Серед основних підходів до управління сталим розвитком підприємства ключову роль відіграє економічний фактор, сутність якого полягає у його здатності ефективно використовувати ресурси, генерувати прибуток та уникати забруднення довкілля. Однак, важливою є не лише сама прибутковість підприємства, але й розподіл прибутку, адже соціально-відповідальне управління передбачає створення сприятливих умов для працівників та розвиток спільноти. Ефективне управління ресурсами та врахування соціальних аспектів дозволяє підприємству підтримувати економічну стійкість у тривалій перспективі.

Соціальна відповідальність підприємства є невід'ємною складовою сталого розвитку підприємства. Це означає, що підприємство бере на себе відповідальність за свої впливи на соціум та середовище, турбуючись про добробут своїх працівників, сприяючи розвитку місцевих спільнот та зберігаючи середовище, зокрема: створення безпечних та комфортних умов праці, рівні можливості для всіх працівників, підтримка місцевих ініціатив і проєктів, зменшення викидів та вплив на навколишнє середовище тощо. Соціальна відповідальність сприяє сталому розвитку, створюючи сприятливі умови для підприємства, його працівників та місцевої спільноти в цілому.

Екологічна складова сталого розвитку підприємства, останнім часом, відіграє важливу роль у забезпеченні його довгострокової успішної діяльності. З огляду на це, підприємство має відповідально ставитися до використання природних ресурсів, зменшувати негативний вплив на навколишнє середовище та впроваджувати екологічно чисті технології й практики. Важливо здійснювати контроль за викидами та відходами, сприяти збереженню

біорізноманіття й природних екосистем, а також активно долучатися до заходів з екологічного урядового та громадського контролю. Послідовне дотримання принципів екологічної відповідальності сприяє покращенню якості довкілля, сприяє підвищенню економічної ефективності та стабільності підприємства, а також сприяє позитивному сприйняттю компанії як соціально відповідального учасника суспільства.

До російського вторгнення лідерами за рівнем забрудненості повітря в Україні були: Донецьк, Кам'янське, Дніпро, Запоріжжя, Костянтинівка, Кривий Ріг, Маріуполь, що обумовлено наявністю і концентрацією підприємств чорної і кольорової металургії, теплоенергетики, хімії і нафтохімії, гірничодобувної промисловості, цементних заводів. Управління ресурсами та енергетичною ефективністю дозволяє підприємствам зменшити вплив на природу та забезпечити довгострокову екологічну стійкість. Крім того, запровадження технологій рециклінгу є не лише засобом збереження природних ресурсів, а й джерелом інновацій та зменшення витрат.

Успішне управління сталим розвитком підприємства неможливе без взаємодії та співпраці з усіма зацікавленими сторонами. Діалог з громадськістю, співпраця з галузевими асоціаціями, взаємодія з владою та іншими підприємствами дозволяють об'єднати зусилля для вирішення загальних проблем та досягнення спільних цілей сталого розвитку. Взаємодія зі зацікавленими сторонами також дозволяє підприємствам отримувати поважання та довіру споживачів, інвесторів та інших зацікавлених груп.

Список використаних джерел:

1. Квятковська Л.А. Реалізація принципів концепції сталого розвитку в діяльності підприємства. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2013. № 1. С. 85-89.

2. Середюк Ю. М., Хринюк О. С. Управління підприємствами на засадах сталого розвитку з метою забезпечення їх довгострокової конкурентоспроможності. *Ефективна економіка*. 2021. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9588>.

***Abstract:** In this work, the main aspects of managing the sustainable development of the enterprise are considered, in particular, the concept of "sustainable development of the enterprise" is considered. It was determined that the management of sustainable development should be based on the main principles: economic, social and environmental components.*

***Keywords:** sustainable development, management, enterprise, principles, social responsibility, recycling.*

Науковий керівник: Павлюк С.І.,
канд. екон. наук, доцент
кафедри готельно-ресторанної справи та організації бізнесу,
Миколаївський національний аграрний університет
м.Миколаїв, Україна